

Тільки реальний поділ влади, існування не залежних від правлячої партії, держави засобів масової інформації, партій, децентралізація державних структур можуть стати справжніми гарантами режиму законності.

Велике значення для існування законності і правопорядку має права культура посадових осіб та громадян, правосвідомість, засновані на визнанні абсолютної цінності основних прав людини. Велике значення має добре здійснюване переконання, а також вміло організоване заохочення.

На стан законності суттєво впливають такі організаційні фактори, як структура апарату, кваліфікація службовців, ефективність функціонування системи підготовки персоналу, чіткий і раціональний поділ повноважень тощо. Не остання роль для створення умов по зміцненню і підтримці режиму законності належить організаційним заходам щодо зменшення рівня таємності, створення відомчих центрів інформації і зв'язків з громадськістю, вдосконалення дозвольної системи, ліквідації апаратних надмірностей тощо.

Слід відмітити, що для підвищення ефективності правового механізму взаємодії Ради Європи, Євросоюзу та України важливим є формування такої системи правових засобів та заходів, які б забезпечували інтеграційні процеси на кожній стадії відповідними способами.

Органи внутрішніх справ є важливим гарантом здійснення вимог законності у державі, саме тому що реальний характер законності має місце тоді, коли вимоги закону не тільки проголошуються, а й впроваджуються в життя. Якісна і ефективна робота цих органів - необхідний засіб і умова, за допомогою яких держава забезпечує повне і послідовне здійснення законності.

Тому заходи, що розробляються з метою зміцнення законності, повинні бути комплексними і включати в себе заходи цільового характеру, спрямовані на загальне вдосконалення діяльності відповідного органу або підрозділу [2, с. 273].

Отже, з'ясовано, що правова система України в даний час перебуває на стадії входження та остаточної адаптації до правової системи Ради Європи (хоча правовий механізм взаємодії цих систем є недостатньо сформований) та на стадії наближення і попередньої адаптації до правової системи Євросоюзу (на якій важливою умовою є гармонізація законодавства України з джерелами права Євросоюзу, як передумова формування правового механізму взаємодії України та Євросоюзу).

Список використаних джерел:

1. Скакун О.Ф. Теория права и государства / О.Ф. Скакун, Н.К. Подберезьский. - Х.: [б. и.], 1997. - 476 с.
2. Гурковський М.П. Законність застосування правових норм у діяльності ОВС / М.П. Гурковський // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. — Львів : 2010. - с. 264-274

Щодо адміністративно-правового забезпечення сучасних методів забезпечення законності та дисципліни у державному управлінні економікою України

Свиридюк Н.П., кандидат юридичних наук, доцент, докторант НАВС

Сучасна правова держава у своєму розвитку передбачає налагоджене, ефективне функціонування та взаємозв'язок усіх сфер суспільного життя, зокрема, сфера економіки, яка є суттєвою основою структури суспільства, тобто рушійною силою суспільних відносин, в основі чого лежить матеріальне виробництво. Органи державної влади виконують у цьому контексті особливу роль, основним завданням яких є дотримання законності та дисципліни з метою захисту прав і законних інтересів громадян, підприємств, установ і організацій.

Тому питання удосконалення діяльності державного апарату у сфері господарства, визначення та реалізація основних методів забезпечення дисципліни та законності в державному управлінні економікою вкрай актуальні та поступово стали пріоритетними у формуванні основних програм та концепцій державного розвитку України.

Сьогодні у ході розвитку світового співтовариства та посилення процесів глобалізації та інтеграції світової економіки економічна безпека набуває все більшого значення, у зв'язку з чим аналогічного значення набувають й питання правової урегульованості сфери економічних відносин, їх узгодженості, сталості, законності здійснення, що відповідним чином корелюється з проблематикою забезпечення дисципліни.

Досвід економічного розвитку сучасних країн свідчить, що високий рівень ефективності та результативності економіки залежить від умов ринкової саморегуляції та реалізації регулятивної функції держави у сфері господарювання. На державу покладаються обов'язки щодо гарантування економічного, політичного і соціального розвитку суспільства, що набуває особливого значення з точки зору забезпечення стабільності у кризові періоди. У цьому контексті важливим видається досягнення у державному регулюванні економіки компромісу між цілями та інтересами найрізноманітніших представників суспільства, які, у свою чергу, об'єктивно не завжди можуть бути задоволені у повному обсязі.

Аналіз статистичних даних щодо стану та структури злочинності в економічній сфері України за останні роки свідчить про її достатньо високий рівень, що вказує на терміновість та загальну пріоритетність розв'язання проблематики державного управління національною економікою, забезпечення правоохоронними органами належного рівня законності та правопорядку. Досягнення основних цілей та завдань щодо реалізації державної політики у цій сфері забезпечується шляхом використання ряду специфічних адміністративно-правових методів. Такі методи являють собою сукупність способів та форм діяльності органів державної влади, за допомогою яких вони реалізують покладені на них функції з регулювання економічних процесів. Іншими словами, це сукупність способів, прийомів та засобів державного впливу на соціально-економічний розвиток країни.

До зазначених вище методів, як правило, відносять дозвіл, заборону та примус, що використовуються у таких сферах як контроль над монопольними ринками, захист національних інтересів у світових (міжнародних) господарських зв'язках (ліцензування експорту, державний контроль за імпортом капіталу, робочої сили, товарів тощо), соціальний захист населення, визначення і гарантування мінімально допустимих життєвих параметрів - встановлення соціальних стандартів (гарантований прожитковий мінімум, регламентація умов праці тощо) та ін.

Ведучи мову про методи забезпечення законності та дисципліни, не можна забувати й про принципи, на яких ґрунтується законність. Іншими словами, методи адміністративно-правового регулювання мають чітко узгоджуватися із провідними ідеями режиму законності, відповідати меті та цілям правового регулювання, спрямовуватися на досягнення найбільшого ефекту державно-правового впливу. Разом з цим, принципи законності, взяті за основу при формуванні того чи іншого сектору державної економічної політики, виступають свого роду методологічною основою визначення способів та засобів реалізації управлінської функції влади. Так, наприклад, принцип невідворотності відповідальності може виступати окремим методом здійснення державної

економічної політики, особливо при вирішенні завдань очищення влади, подолання корупційних механізмів її здійснення. Принцип верховенства закону також може бути визначений як особливий метод, як специфічна методика вирішення кадрових, бюджетних, інвестиційних питань, проблем колізійності нормативно-правового регулювання, коли пріоритет визнається за юридичною силою закону, а підзаконний акт, спрямований на реалізацію завдань економічної політики держави, виконуючи роль конкретизуючого документа.

З іншого боку, реалізація принципу невідворотності відповідальності в економічній сфері забезпечується шляхом застосування методів контролю та нагляду, нехтування якими породжує безвідповідальне ставлення до справи, формує середовище для породження правопорушень, що по суті є дуже серйозною перепорою на шляху реалізації економічної політики держави. Зазначені методи є методами широкого вживання та застосовуються на практиці у поєднанні із групою спеціальних, вузькопрофільних, галузевих або прикладних методів, що разом дозволяє досягати очікуваного економічного результату. Найбільш актуальними для висвітлення у такому контексті слід назвати методи стимулювання, реструктуризації, рекапіталізації та дерегуляції, хоча законодавець користується й іншими методами для здійснення правового впливу на окремі сектори національної економіки.

Окрім названих, законодавець звертається й до інших методів посилення фінансової спроможності банківської системи України, зокрема, методів уповноваження (встановлюються повноваження Міністерства фінансів України щодо управління корпоративними правами держави у статутному капіталі банку, що набуті відповідно до цього Закону); заборони (встановлення мораторію на розподіл чистого прибутку банку та на викуп банком розміщених ним акцій); звільнення від заборон (спрощений порядок проведення процедур, пов'язаних із капіталізацією та реструктуризацією банків) та ін.

Одним із сучасних методів управління, спрямованих на забезпечення законності та дисципліни в економічній сфері України, є метод дерегулювання (дерегуляції), тобто зменшення державного регулювання, який було взято за основу під час розробки Проекту Концепції дерегулювання економіки України на 2014-2020 рр., розроблений Науково-дослідним центром індустріальних проблем розвитку НАН України. Правовою основою використання методу дерегуляції також є Програма діяльності Кабінету Міністрів України. Даним документом законодавець визначив дерегуляцію у якості одного з напрямів нової політики державного управління. Отже окремий метод управління в економічній сфері набуває ознак провідного способу адміністрування та перетворюється у напрям державної діяльності.

Таким чином, на підставі викладеного видається можливим зауважити, що забезпечення законності та дисципліни у процесі державного управління є визначальним фактором розвитку сфери державного господарства, правові основи якого визначені Основним Законом України. Реалізація основних напрямів та цілей державної економічної політики можлива за умови використання ряду ефективних методів, під якими розуміється комплекс способів та форм діяльності органів державної влади, через які реалізуються покладені на них функції щодо регулювання економічних процесів.

Адміністративно-правова природа прав дитини

Стрельченко О.Г., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС